

U Tuzli održan Drugi kongres gastroenterologa BiH sa međunarodnim učešćem

Naučni skup koji je okupio eksperte iz oblasti gastroenterologije

Od 27. do 30. septembra u hotelu „Tuzla“ je održan Drugi kongres gastroenterologa BiH sa međunarodnim učešćem. U tri radna dana Kongresa održano je 10 sesija, dva okrugla stola i tri satelitska simpozija, te poster prezentacije. Predavanja po pozivu su održala 42 predavača iz područja gastroenterologije i hepatologije. Riječ je o ekspertima iz Velike Britanije, Grčke, Njemačke, Austrije, Švajcarske, Turske, Slovenije, Hrvatske, Srbije i Bosne i Hercegovine.

Prema riječima predsjednika Organizacionog odbora II kongresa gastroenterologa BiH, doc. dr Nade Pavlović – Čalić, predavanja su bila veoma aktuelna, a učesnici su imali priliku čuti najnovije stavove u dijagnostici i tretmanu bolesti u gastroenterologiji i hepatologiji.

Oko 300 učesnika Kongresa i isto toliko učesnika na Prvom stručnom sastanku medicinskih sestara – tehničara u gastroenterologiji i endoskopiji BiH, koji je održan u okviru Kongresa, dovoljno govori o kako impozantnom skupu je bilo riječi. Skupu, na kojemu su sklapana nova i obnovljena stara poznanstva, razmjenjivana iskustva i pravljene smjernice za budući rad.

Prema riječima direktora JZU UKC Tuzla, doc.dr med.sci. Nedreta Mujkanovića, veoma je važno što su na ovom kongresu, pored ljekara iz BiH učestvovali i gastroenterolozi i hepatolozi sa prostora bivše Jugoslavije, te najznačajniji svjetski autoriteti iz ove oblasti, jer razmjena znanja i iskustava daje podstrek za naredne uspjehe u ovom području.

Predsjednik Kongresnog odbora, prof. dr Kasim Muminhodžić kaže da je ovo bio impresivan skup, jer je okupio sve

autoritete sa prostora bivše Jugoslavije, te najveće eksperte iz Evrope u oblasti gastroenterologije.

-Posebno zadivljuje činjenica da ni jedan predviđeni predavač nije izostao, što se rijetko dešava na ovakvim i skupovima sličnog karaktera, jer je riječ o ljudima čiji se kalendari pune godinu dana unaprijed. Ipak, posebnu draž Kongresu je dalo učešće mladih ljudi koji su imali priliku da se na ovom kongresu educiraju, sagledaju nova dostignuća u medicini i to je najbolji motivacioni skup koji će sigurno polučiti rezultate – istakao je prof. dr Kasim Muminhodžić, dodajući da učešće mladih ljudi upućuje na smjenu generacija i preuzimanje inicijative od starijih stručnjaka, te da se zbog toga može očekivati svijetla budućnost u ovoj oblasti medicine.

Skup je okupio eksperte gastroenterologije

I predsjednik Organizacionog odbora, doc.dr Nada Pavlović - Čalić nije krila svoje zadovoljstvo.

- Čula sam puno lijepih riječi o organizaciji i zadovoljstvu predavača, o temama koje su prezentirane u kongres-

Dodijeljena specijalna priznanja

Za poseban doprinos u razvoju gastroenterologije, završne večeri Drugog kongresa gastroenterologa i hepatologa BiH sa međunarodnim učešćem specijalna priznanja su dodijeljena: prof. dr Kasimu Muminhodžiću, prof. dr Muharem Zildžiću i prof. dr Mehmedu Gribajčeviću. Priznanja je uručila doc. dr Nada Pavlović-Čalić, predsjednik Organizacionog odbora.

nim danima, a koje su vrlo aktuelne. Mogu reći da smo ono što smo postavili za cilj prije godinu i po dana i ostvarili. Zato mislim da možemo reći da smo zadovoljni, tim prije jer su kolege iz drugih zemalja izrazile zadovoljstvo i temama i prijemom nas kao domaćina Kongresa – istakla je doc.dr Nada Pavlović - Čalić.

Predsjednik Naučnog odbora Drugog kongresa gastroenterologa BiH sa međunarodnim učešćem, prof.dr Muharem Zildžić kaže da nakon svega, s pravom može reći da se tuzlanska gastroenterologija i UKC mogu priključiti malom broju gastroenteroloških klinika koje mogu biti referentni centri za regiju.

- Prije svega, jer su nam se odazvali svi pozvani predavači. Čuli smo izvanredne prezentacije o tome šta je novo u gastroenterologiji. Sznali puno o novim vodičima u kliničkoj praksi od eksperata u ovoj oblasti. Posebno nam je drago što su i stručnjaci iz susjednih zemalja došli i iznijeli svoja iskustva – istakao je prof.dr Muharem Zildžić, dodajući da je ovo bila prilika za sklapanje prijateljskih odnosa koji će pomoći da se mladim ljekarima osigura edukacija u evropskim centrima.

Kako je prilikom zatvaranja Drugog kongresa gastroenterologa BiH sa međunarodnim učešćem u Tuzli istakao predsjednik Kongresnog odbora, prof.dr Kasim Muminhodžić, postavljeni vrlo visoki ciljevi Kongresa, u smislu vrlo visoke naučne razine, su u potpunosti ispunjeni.

Naredni Kongres gastroenterologa BiH održaće se u Banjoj Luci. (a.k.)

Naši kadrovi ne zaostaju za vrhunskim svjetskim stručnjacima

Drugi kongres gastroenterologa BiH otvorio je pokrovitelj manifestacije, predsjedavajući Predsjedništva BiH, Sulejman Tihić, koji je rekao UKC Tuzla svakodnevno dokazuje da se i u malim zemljama i sa malim sredstvima mogu raditi najsavremenije metode, koje se mogu mjeriti sa evropskim dostignućima.

-Dokaz za to su i nedavno izvedene kadaverične transplantacije. To govori da imamo kadrove koji po znanju i sposobnostima ne zaostaju za vrhunskim evropskim i svjetskim stručnjacima. A gastroenterologija, posebno u UKC Tuzla ima ogroman doprinos kada je u pitanju prevencija i rano otkrivanje bolesti – istakao je predsjedavajući Predsjedništva BiH, Sulejman Tihić.

UČESNICI KONGRESA

Doc. dr Branka Dapčević
– Srbija

Imamo jedni drugima šta pokazati

- Sa velikim zadovoljstvom sam prihvatila da dođem na ovaj kongres. Smatram da je lepo koncipiran, a osim toga, mi jedni drugima još uvek imamo šta da pokažemo i da jedni druge nešto naučimo. Znala sam da Tuzla odavno, pa i danas dobro stoji sa medicinom. S druge strane, vrlo sam sretna što ćemo naše mostove obnoviti, jer postoje projekti koje bi mi mogli zajedno raditi u regionu.

Doc. dr Branka Dapčević

Gastroenterolozi iz Srbije, Hrvatske, Slovenije i domaći profesori iz BiH, su škole učili negde u inostranstvu. Dakle, jako smo dobro obavješteni i svi smo mi u stanju da napravimo transplantaciju jetre, zašto je dokaz i Tuzla koja je to već uradila. Ja sam u Beogradu sa prof. dr Božinom Radevićem, koga vi u Tuzli dobro znate, učestvovala u transplantaciji jetre. Sada je potrebno da se još negde nađemo kao tim u regionu i da sve naše rezultate zajedno iznesemo.

Ja sam hepatolog po ustrojstvu i moja najveća ljubav su bolesti jetre. Poznava sam da govorim o autoimunim bolestima jetre koje su vrlo prisutne i koje mogu da se završe invalidno, cirozom, karcinomom pa čak i potrebom za transplantacijom. Moja tema je velika oblast, koja obuhvata ne samo dijagnostiku, nego i terapiju bolesti jetre.

Prof. dr Brian Saunders –
Velika Britanija

Endoskopija povećava dijagnostičke mogućnosti

- Bilo je zadovoljstvo što sam došao ovdje. Naišao sam na krasno gostoprimstvo. Kongres je odlično organizovan i dobro posjećen i nadam se da ću imati priliku ponovo doći ovdje.

o Vaša iskustva u ranom otkrivanju kolorektalnog karcinoma?

- Najveći napredak se sastoji u tome da neke lezije, koje su ranije morale biti operativno rješavane, sada možemo endoskopski tretirati. Ovo je polje koje se još uvijek razvija i gdje će biti mnogo promjena u bliskoj budućnosti. Endoskopija se

Prof. dr Brian Saunders

miče sa terapijskog ka dijagnostičkom polju i mogućnosti se uveliko povećavaju. Osnovne postavke su ustvari fundamenti kolonoskopije, dakle dobra priprema pacijenta i svjesnost o pojedinim makroskopskim izgledima pojedinih lezija. Zbog mnogostrukih tehnika koje se preklapaju imam puno više mogućnosti u radu, kao što je virtualna kolonoskopija. Od kolonoskopista se traži da budu mnogo precizniji u davanju svoje dijagnoze. Indeksi kvaliteta kolonoskopije postaju sve značajniji. Ono što nam nova tehnologija omogućava je lakša detekcija i bolja diferencijacija pojedinih lezija in vivo. Dakle, ne traži se samo uzimanje tkiva, nego nam detekciju olakšavaju i endoskopske metode. Pri tome, moderni endoskopista mora biti, ne samo endoskopista, nego i gastroenterolog, histolog i hirur.

Prof. dr Marjan Skalicky –
Slovenija

Kamenac u žuči – bolest koja muči Slovence

- Kongres je organizovan na vrlo visokom stručnom nivou. Kada je riječ o kolorektalnom karcinomu, bilo je puno no-

Prof. dr Marjan Skalicky

viteta, savremenih pristupa, endoskopskih i kemoterapije, onkoloških i drugih skrininga.

o Govorili ste o kamencu u žuči?

-Moje izlaganje se odnosilo na žučni kamenac, bolest koja je u Sloveniji izražena u velikom procentu. Terapija i prevencija kamenca u žuči je interesantna u planu zdravlja u Sloveniji. Naspram mediteranskih zemalja, u kojima se više koristi maslinovo ulje, u Sloveniji je više u upotrebi svinjska mast ili druga ulja. U tom smislu puno radimo na proklamaciji i propagandi ulja od masline, kako bi smanjili rizik kamenca u žuči kod rizične populacije.

Prof. dr Roland Pulanić
– Hrvatska

Nacionalni program – ključna stvar

- Mislim da je ovo izuzetno važan skup za BiH, ali jednako i za regiju, kako zbog komunikacije, tako i dalje suradnje. Predavanja su jako kvalitetna, na visokome nivou i mislim vrlo korisna za sve koji žele čuti o novostima iz područja gastroenterologije.

o Nacionalni program kolorektalnog karcinoma u Hrvatskoj je bila Vaša tema?

-Nacionalni program je ključna stvar i to je vrlo važan problem na razini svijeta, ne samo u našoj regiji. Velike su kampanje po cijelome svijetu o tome kako rano otkriti taj karcinom i kako spriječiti njegov nastanak. Što se tiče Hrvatske, mi smo prije

Prof. dr Roland Pulanić

tri godine napravili program kako pristupiti otkrivanju i prevenciji kolorektalnog karcinoma. Razradili smo i koliko to košta. Sada čekamo zeleno svjetlo od našega ministarstva, koje bi trebalo jednim dijelom sufinansirati program, pa da krenemo sa realizacijom na razini cijele države. Prvo krećemo sa prevencijom i ranim otkrivanjem raka dojke, koje je na prvom mjestu u nas, a nakon toga i kolorektalnog karcinoma. Na temelju podataka našeg Instituta za javno zdravstvo, kolorektalni karcinom je drugi po redu najčešći karcinom u Hrvatskoj i definitivno treba ići u prevenciju i rano otkrivanje da bi ga mogli pravovremeno rješavati.

Prof. dr Stephanos Hadziyannis – Grčka

Hepatitis – „tiha“ bolest

- Mislim da vam treba čestitati na organizaciji ovog kongresa. Prezentacije su odlične i mislim da je ovo divna stvar za vašu zemlju. Želim vam svu sreću u budućnosti.

o **Vaša tema je bio hepatitis ?**

- Želio bih da kažem, da sam shvatio da je u BiH hronični hepatitis B prilično zastupljen. Takođe, sam primijetio da je stopa vakcinacije vrlo loša. Tako da mogu reći da postoji velika potreba za ranom dijagnostikom, prevencijom i terapijom. I u Evropi

Prof. dr Stephanos Hadziyannis

situacija varira od zemlje do zemlje. Zemlje Balkana imaju nešto veću prevalencu hepatitisa B nego ostatak Evrope, pogotovo ako govorimo o centralnoj Evropi. Zato je najbitnije dijagnosticirati bolest a onda ići sa ranom terapijom. Ja sam više govorio o mogućnostima tretmana hepatitisa B zavisno od spola, dobi pacijenta i svih faktora koji su vezani za domaćina. Farmaceutske kuće se ne bi trebale natjecati u plasmanu svojih lijekova, nego u prezentaciji tih lijekova, kako bi ljekar izabrao ono što je najbolje za njegovog pacijenta.

Prof. dr Ferdinand Muehlbacher – Austrija

BiH se mora uključiti u Eurotransplant

Prof. dr Ferdinand Muehlbacher

- Sesije koje sam čuo jesu zadnji podaci o bolestima jetre. Ovo je edukativni sastanak koji prezentira dodatke znanju koje u svijetu već postoji.

o **Transplant program?**

- Govorio sam o najnovijim podacima iz oblasti transplantacije jetre, ne samo

u mojoj zemlji, nego i na evropskom planu. Sada bi trebali govoriti i o eurotransplant programu i mogućnostima uključivanja BiH u njega. To je bitno, jer ovaj program omogućava alokaciju organa. Važno je da kada imate pacijente, da imate i bazu organa. Jer, kada vam je organ vrlo hitno potreban iz takve baze ćete ga dobiti u potrebnom vremenu, a bez da izgubite pacijenta.

o **Govorili ste i o komplikacijama kod transplantacije jetre?**

-Najveća komplikacija je smrt. Otprilike 15 posto pacijenata umire u toku prve godine. Glavni uzrok smrti jeste infekcija. Sljedeće je povratak tumorske bolesti ukoliko se transplantira radi tumora. Ostale komplikacije su do 5 posto. Pacijent može da umre zbog komplikacija krvarenja u toku operacije do 2 posto, zbog akutnog odbacivanja 1,8 posto ili zbog komplikacija na bilijarnom stablu što je isto tako ispod pet posto.

Prof. dr Slobodan Milovanović – BiH

Novi stavovi, nove mogućnosti

- Smatram da je kongres izvanredno organizovan. Posebno me impresionirala tema koja se odnosila na inflamatorna oboljenja debelog i tankog creva. Naročito kron i ulcerozni kolitis, jer su to progresivne bolesti koje se teško leče. Izneti su neki novi stavovi, nove mogućnosti i pružena nada za pacijente da će moći uspešno da se nose sa svojom bolešću u budućnosti. Ta

Prof. dr Slobodan Milovanović

tema je vrlo lepo zaokružena, zahvaljujući i vrlo uglednim imenima u ovoj oblasti.

Prof. dr Ranko Škrbić – ministar zdravlja u Vladi RS-a, BiH

Neželjena dejstva lijekova

-Veliko mi je zadovoljstvo što sam uzeo učešće na ovom kongresu. Teme su veoma interesantne i žao mi je što ljudi iz drugih oblasti nisu uzeli veće učešće. Ovo je dobar primjer kako treba saradivati i kako ovakve skupove treba koristiti u cilju unapređenja zdravstvene zaštite u čitavoj BiH. Imao sam priliku voditi sesiju o mul-

Prof. dr Ranko Škrbić

tidisciplinarnom pristupu. Govorio sam o interakciji lijekova kao problemu na koji se u principu jako malo misli, a pacijenti su na neki način osuđeni uzimati mnogo lijekova u isto vrijeme, tako da doktori koji se bave ovom oblasti ne mogu reći da je u potpunosti poznaju. Bolje je reći da ne poznajemo koje se sve interakcije mogu desiti, jer upravo su interakcije lijekova i neželjena dejstva lijekova u savremenom svijetu (od 7 do 15 posto slučajeva) razlogom svih hospitalizacija. Mi čak i ne znamo kako je kod nas, jer se niko nikad nije bavio tim problemom.

o **Kao ministar, možete li nešto reći o saradnji RS i Federacije u oblasti zdravstva?**

- Što se tiče saradnje ministarstava zdravlja RS-a i Federacije, ona je na vrlo visokom nivou. Ministar Mandić iz Federacije i ja saradujemo gotovo na dnevnoj osnovi. Bilo koje pitanje koje se tiče oba entiteta ili koje se tiče implementacije projekata odmah stavljamo na dnevni red i rješavamo. Kad bi drugi imali saradnju kao što mi imamo, gdje bi nam bio kraj?

Prof. dr Zora Vukobrat Bijedić – BiH

Prvi put bh gastroenterolozi na okupu

- Tuzla je napravila kongres na evropskom nivou. Oduševljena sam radom kongresa. Na jednom mjestu su se okupili gastroenterolozi BiH i gosti iz ostalih zemalja našeg okruženja i inozemstva. Bila sam učesnik Okruglog stola o hepatitisu i govorila sam o patohistološkom nalazu kod hroničnog hepatitisa C i replikaciji virusa. Diskusija je bila dobra, ali znajući dobro patologiju kojom se bavim, smatram da bi trebalo biti više sastanaka, ne tipa kongresa, ali sastanaka gastroenterologa na kojima bi razgovarali o problemima sa kojima se susrećemo u gastroenterohepatologiji.

Prof. dr Zora Vukobrat Bijedić